

ločeni od sveta; da se vse razsuje, bomo izvedeli to novico šele čez osem dni.

Mestna okolica je silno pusta in dolgočasna. V Tromsøe je bilo primeroma še mnogo rastlinstva; tod pa ni ne gozdov, ne polja, ne travnikov; tod ne raste ne drevje, ne žito, ne trava. V kakem zatišju zagledamo še prav nizek grm; „travniki“ so tolikšni, da bi vsakega pokril z nedeljsko izdajo pokrajinskega dnevnika; med golimi skalami zazremo semtertja še nekaj mahovja in arktičnih cvetk. Naš kras je v primeri s takimi kraji pravcati raj. Od septembra do junija je vsa narava pokrita s snegom; samo julija in avgusta je nekoliko topleje.

Izprehajali smo se po mestu in po okolici. Dobro četrť ure zunaj mesta, na majhnem rtiču Fuglenaes

MERIDIANSKI STEBER PRI HAMMERFESTU

(= Ptičji nos), smo si ogledali glasoviti „meridianski steber“, t. j. okrogel steber iz granita, ki nosi bronasto zemeljsko kroglo. Na granit so vdolbli dva napisa, latinskega in norveškega, ki nam pripovedujeta, kaj da pomeni ta spomenik. Latinski napis se glasi tako-le: *Terminus septentrionalis arcus meridiani 23° 20', quem inde ab Oceano Arctico ad fluvium Danubium usque per Norvegiam, Sueciam et Rossiam jussu et auspiciis Regis Augustissimi Oscari I. et Imperatorum Augustissimorum Alexandri I. atque Nicolai I. annis 1816 ad 1852 continuo labore emensi sunt trium gentium geometrae. Latitudo 70° 40' 11.3".* (Severno krajišče poldnevnik 23° 20', ki so ga od Ledenega morja do Donave po Norvegiji, Švediji in Rusiji na povelje in pod pokrovi-

teljstvom kralja Oskarja I. in carjev Aleksandra I. in Nikolaja I. od leta 1816. do leta 1852. v neprestanem delu izmerili zemljemerci treh narodov. Širina 70° 40' 11.3".) Napis nam pripoveduje o najdaljši in najznamenitejši meritvi zemeljskega meridiana; celih 36 let so ruski, švedski in norveški inženirji računili poldnevnik, ki gre od Fuglenaesa pri Hammerfestu do Donave; ta razdalja je merila 2820 km.

Konec Fuglenaesa stoji svetilnik, ki poleti ne deluje, ker ni nikakršne teme; zato ga pa pozimi vprežejo tembolj. Odtod se kaj lepo vidi na mesto in na pristanišče, v katerem so se usidrali trije veliki turistovski parniki: norveški „Kong Harald“, angleški „Amazon“ in hamburški „Blücher“.

XXIV.

Od Hammerfesta do Severnega rtiča. Fuglebjerg.

Po kosilu smo se pripravili na odhod. Visoko vrh jambore je vihrala zastava parobrodne družbe; od obeh jambor do krova pa so na vrveh plapolale pisane zastavice raznih držav. Blücher se je odel v praznično oblačilo, kakor takrat, ko smo zapuščali Hamburg. Potniki smo se polnoštevilno zbrali na krovu. Praznična tihota je kraljevala na ladji; semtertja so si prijatelji šepetali kaj na uho, da ne motijo slovesnega trenutka, ko za teden dni zapuščamo človeško družbo ter se kot novodobni Robinzoni odpravljamo na samotne otoke tja gor, kjer vlada večni sneg in led, kjer ne biva živa duša, kjer gospodari samo še beli medved. Ko so dvignili mačka, ko so zaropotali parni stroji in se je ladja pričela premikati, tedaj nismo zrli naprej proti severu, temveč nazaj na mestece Hammerfest. Menim, da se je drugim godilo kot meni: nekaka otožnost se me je lotila, ko sem se zadnjikrat oziral na „najsevernejše mesto“. „Kako neizrecno majhen je ta kupček človeških stanovališč v neizmerni puščavi morja in skalnih pečin; zdi se nam kakor lastovičje gnezdo med visokimi stebri mogočne stolnice. Kar ginljivo je, opazovati življenje tako skromnih, toda pogumnih ljudi, ki so se oprijeli tega od vsega sveta ločenega kraja.“¹

Top zagrmí, godba zasvira koračnico, z obrežja, z morja in s krova se začuje glasni „Hura“! Na obrežju stoji mnogo ljudi, ki nam z robci mahajo v pozdrav, v čolnih krog Blücherja se je zbrala mladina ter vpije na vse grlo, s krova pa vsem krepko odgovarjamo, dokler nam rtič Fuglenaes ne zakrije mesta, čolnov in pozdravljačev. Spremljajo nas samo

¹ Brosi, Eine Fahrt nach Norwegen und Spitzbergen, str. 95.